

Obnovljivi izvori energije

▪ **Beograd, maj 2018.**

**Justina Popovića 25, 11283 Zemun
Ugrinovački put 22. deo 52, 11283 Zemun**

Tel: (+381 11) 316-95-99

Fax: (+ 381 11) 316-95-39

e-mail:

office@telefon-inzenjering.co.rs

www.telefon-inzenjering.co.rs

www.solarni-paneli.co.rs

www.solarni-kolektori.co.rs

www.vetrogeneratori.co.rs

www.toplotne-pumpe.co.rs

- **Projektovanje solarnih sistema**
- **Instaliranje sistema**
- **Prodaja komponenti**

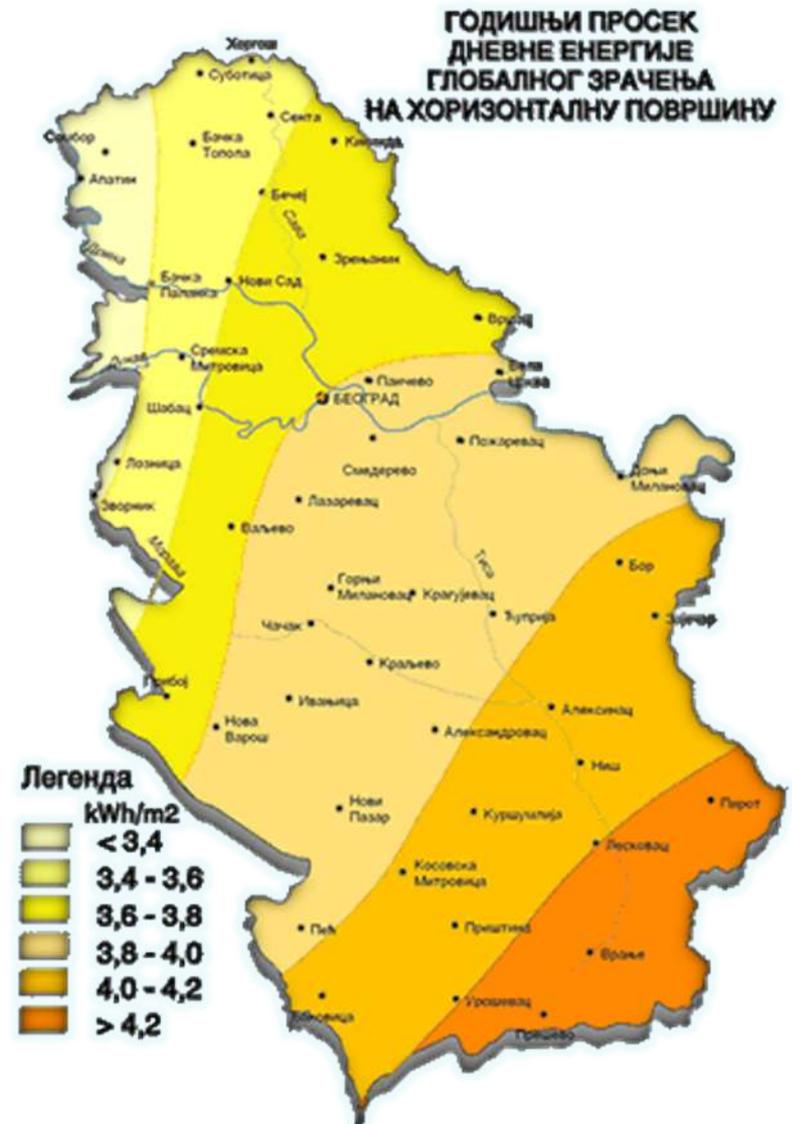
▪ **Preko 1000 referenci u Srbiji i zemljama regiona**

▪ **2013.g. - pobednici u konkurenciji 37 evropskih firmi za najbolje inovativno rešenje napajanja toplotnom i električnom energijom objekata, a pomoću obnovljivih izvora energije**

▪ Potencijal sunčeve energije

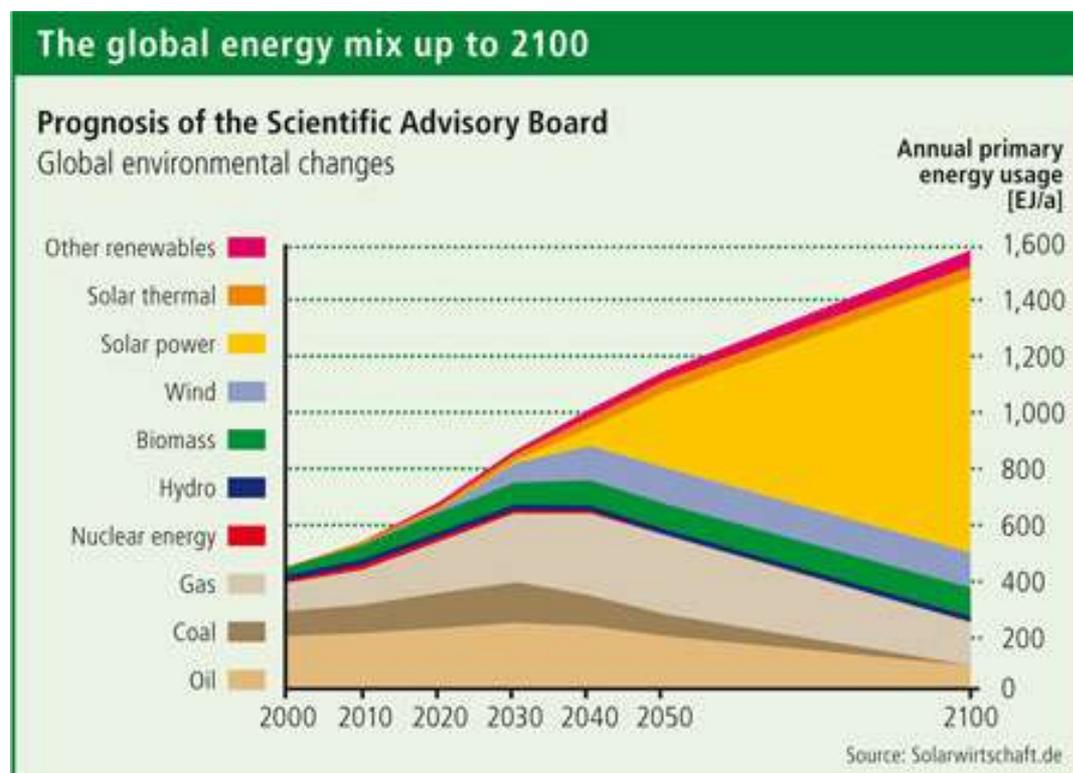
- Ukupna količina generisane solarne energije u Srbiji se kreće između 1300 i 1600 kWh/m² na godišnjem nivou, što je, u odnosu na količine generisane energije u ostalim regionima Evrope, znatno iznad proseka.

DAILY MEANS OF GLOBAL SOLAR IRRADIATION ON THE HORIZONTAL PLANE (ANNUAL)

▪ Očekivana potrošnja i proizvodnja energije do 2100. godine

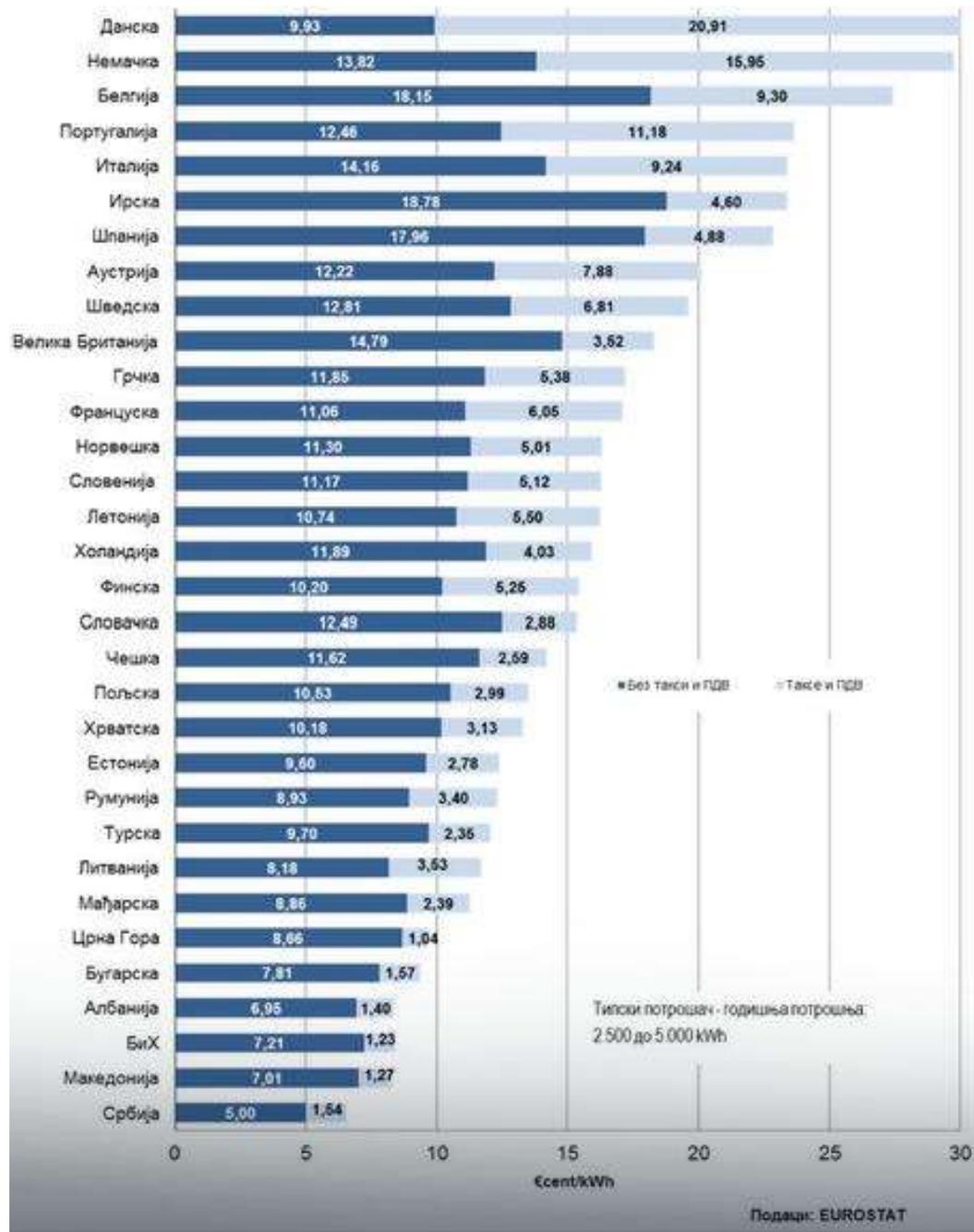
- Trenutno glavni izvori energije su fosilna goriva: nafta, gas, uglj
- Primena solarne energije beleži najveći rast.
- Do 2050. godine očekuje se proizvodnja, oko 24% ukupnih potreba za energijom, pomoću solarnih sistema.
- Do 2100. očekuje se oko 63% proizvodnje energije pomoću solarnih sistema

▪ Cene električne energije u evropskim zemljama

▪ Cena el. energije u Srbiji je najniža u Evropi

▪ Ulaskom u crvenu zonu, cena električne energije sa taksama dostiže 20€cent/kWh

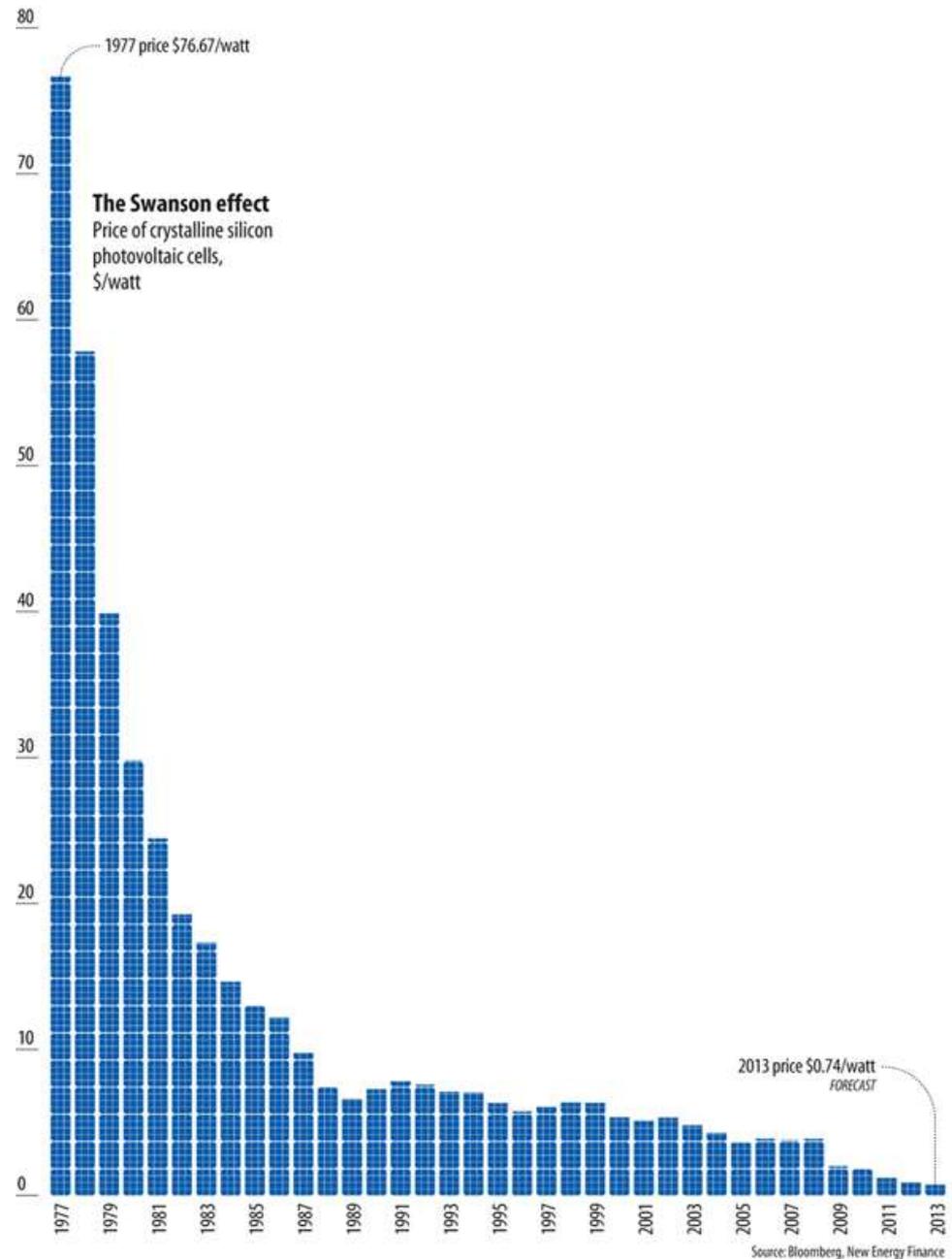

▪ **Cena solarnih panela**

▪ Cena solarnih panela

▪ Od trenutka pojave solarnih panela na tržištu 1977. godine pa do danas beleži se nagli pad cena

▪ Električna energija dobijena pomoću solarnih panela postaje konkurentna proizvodnji iz fosilnih goriva.

▪ **Instalirana snaga solarnih elektrana u MW u Srbiji i nekim evropskim zemljama do kraja 2013. g.**

- **Nemačka 36 013**
- **Italija 17 614**
- **Bugarska 1019**
- **Rumunija 1022**
- **Hrvatska 24,7**
- **Slovenija 254,8**
- **Srbija 3**

▪ Zakonska regulativa – podsticajne mere za solarne elektrane u Srbiji

Otkupne cene proizvedene el. energije pomoću solarnih elektrana po prethodnoj uredbi:

- Elektrane na objektu od 0,03MW – 20,66 c€
- Elektrane na objektu od 0,03 do 0,5MW – 20,941 c€
- Elektrane van objekta 16,25 c€

Otkupne cene proizvedene el. energije pomoću solarnih elektrana po predlogu nove uredbe:

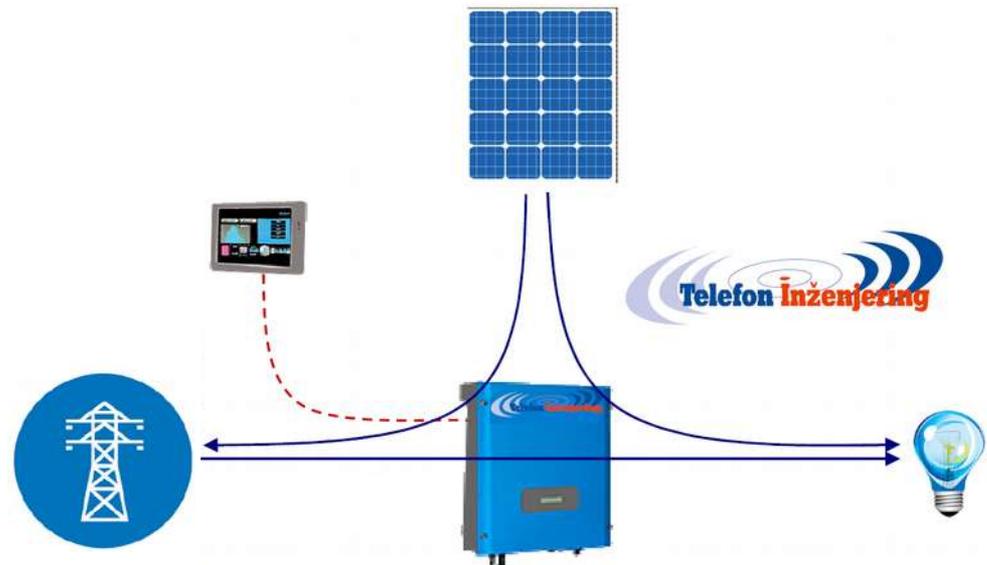
- Elektrane na objektu od 0,03MW – 14,6 c€
- Elektrane na objektu od 0,03 do 0,5MW – 12,4 c€
- Elektrane van objekta 9 c€

Tipovi solarnih sistema

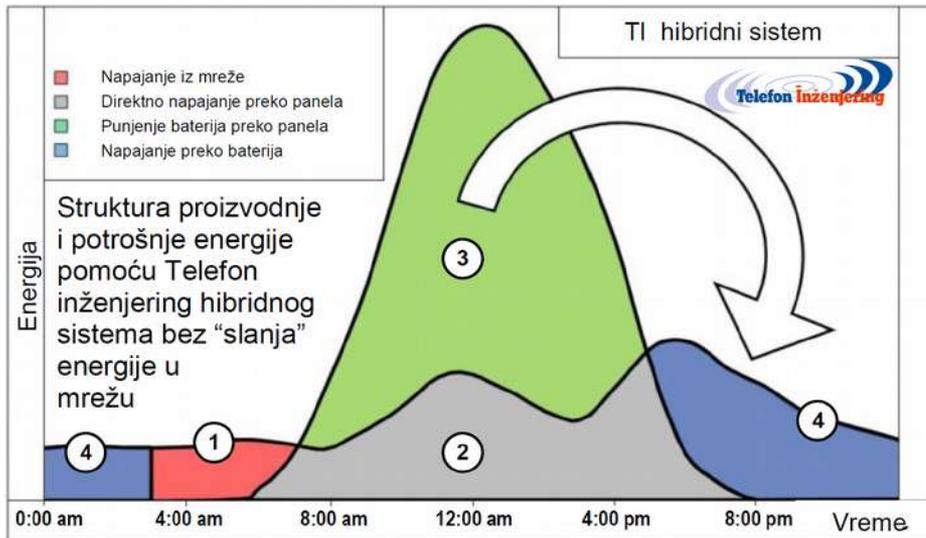
1. Mrežni solarni sistem (on grid)

- Kompletno proizvedena električna energija se prodaje Elektrodistibuciji
- Deo energije se troši za sopstvene potrebe, a deo se prodaje

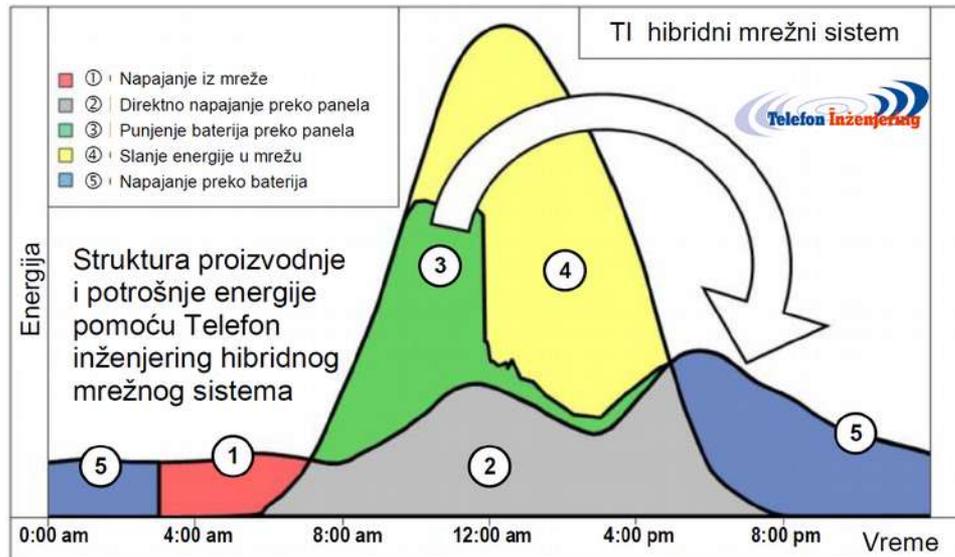
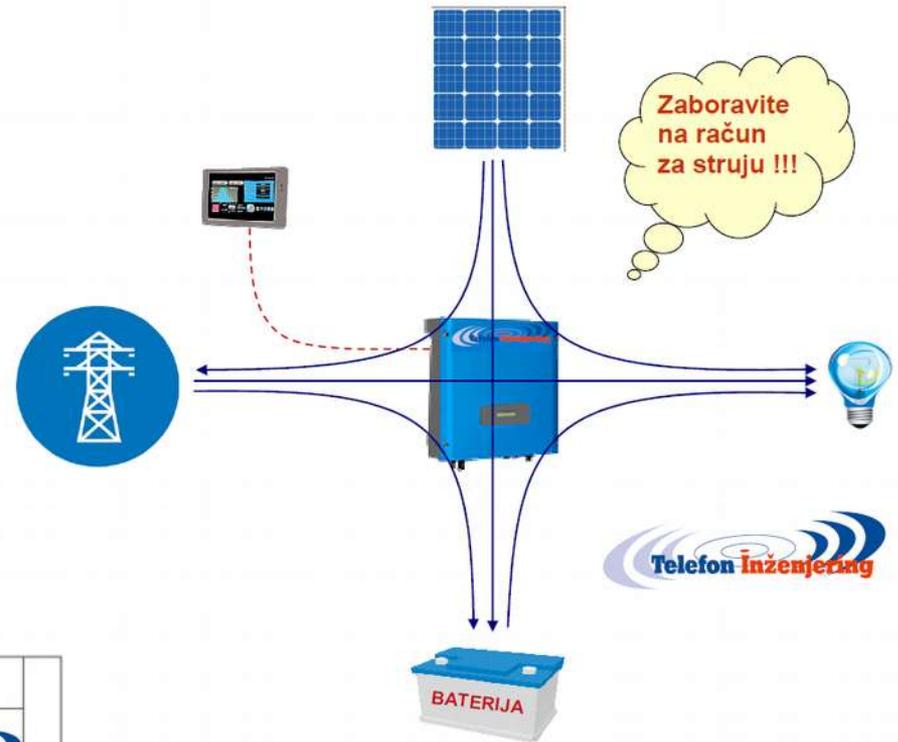
2. Solarni sistem za sopstveno korišćenje proizvedene energije (off grid)

- Kompletno proizvedena energija se koristi za sopstvene potrebe
- Podrazumeva korišćenje baterija
- Telefon inženjering hibridni solarni sistemi imaju mogućnost "uzimanja" energije iz mreže

3. Solarni mrežni sistem sa baterijama

- Deo energije se koristi za sopstvene potrebe, a deo energije se prodaje Elektrodistribuciji
- Podrazumeva korišćenje baterija
- Telefon inženjering hibridni mrežni solarni sistemi imaju mogućnost "uzimanja" i "slanja" energije u mrežu

- **Komponente solarnih sistema**

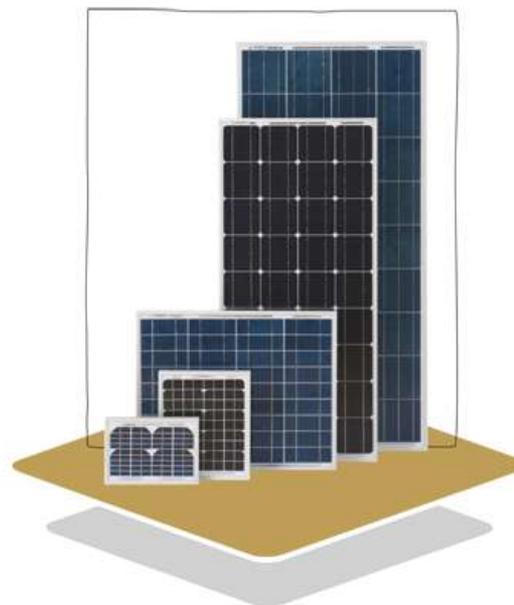
1. **Solarni paneli**

Telefon inženjering zastupa nemačku firmu Luxor Solar

U ponudi su dva tipa panela:

- Solo line solarni paneli snage od 10 do 160Wp, namenjeni za off grid aplikacije
- Eco line solarni paneli snage od 200 do 300Wp namenjeni za off grid i on grid aplikacije

SOLO LINE

ECO LINE

2. Solarne baterije

Telefon inženjering zastupa kanadsku firmu Rolls

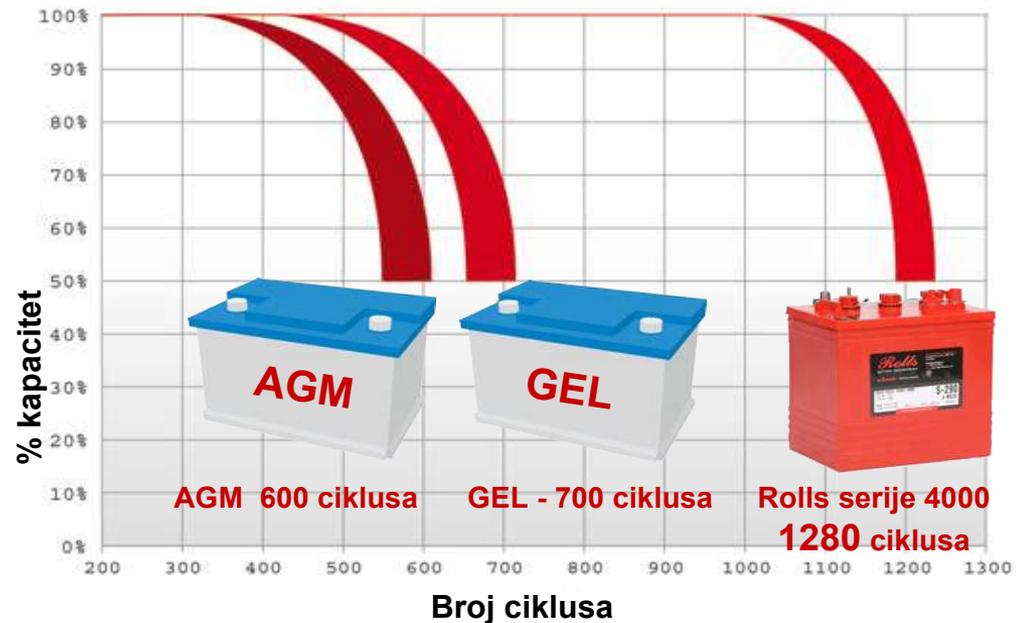

U ponudi su više modela baterija:

- Baterije serije 4000 – imaju 1400 ciklusa punjenja / pražnjenja u uslovima do 50% pražnjenja
- Baterije serije 4500 – imaju 2720 ciklusa punjenja / pražnjenja u uslovima do 50% pražnjenja
- Baterije serije 5000 – imaju 3200 ciklusa punjenja / pražnjenja u uslovima do 50% pražnjenja

Poređenje različitih tipova baterija

Životni vek različitih tipova akumulatora

3. Solarni regulatori

Telefon inženjering zastupa, poznate svetske kompanije kao što su Morningstar, Phocos, Victron

U ponudi je više modela solarnih regulatora u PWM i MPPT izvedbi i to uređaji od 5 do 80A.

Radni napon solarnih regulatora je 12V, 24V, 48V

Glavna funkcija solarnih regulatora je regulacija procesa punjenja, pražnjenja solarnih akumulatora, a pomoću solarnih panela

Koriste se za off grid solarne aplikacije

4. Solarni invertori

Telefon inženjering zastupa poznate svetske kompanije kao što su SMA, Victron, Morningstar

U ponudi su različiti tipovi solarnih invertora:

- Off grid invertori za off grid aplikacije – snage od 300W do 8kW
- On grid invertori za on grid aplikacije – snage od 1 do 60kW

Glavna funkcija invertora je pretvaranje jednosmerne energije iz baterija ili solarnih panela u naizmeničnu energiju

Off grid inverter 300W Morningstar USA

On grid inverter 17kW SMA Nemačka

5. Nosači solarnih panela

5. Nosači solarnih panela

U ponudi su različiti tipovi nosača solarnih panela:

- Nosači solarnih panela za kosi krov
- Nosači solarnih panela za ravnu površinu
- Pokretni solarni sistemi

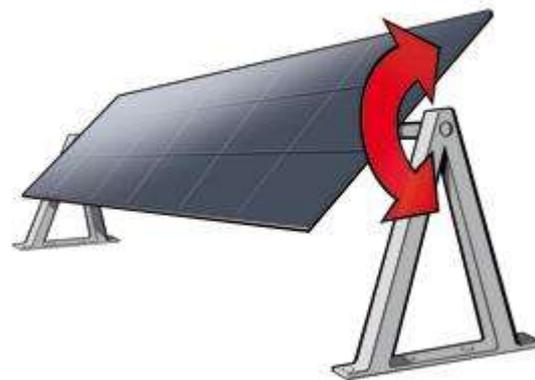
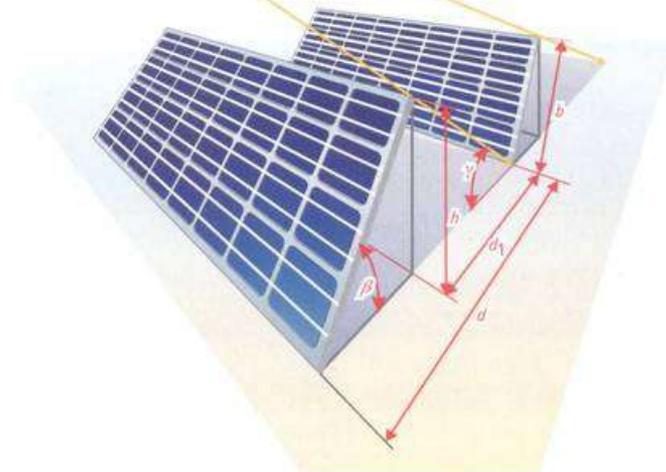
Pokretni solarni sistemi prate položaj sunca i prinos električne energije u tom slučaju može da bude veći za oko 50% u odnosu na klasični fiksni sistem

Optimalni nagib solarnih panela za područje Srbije

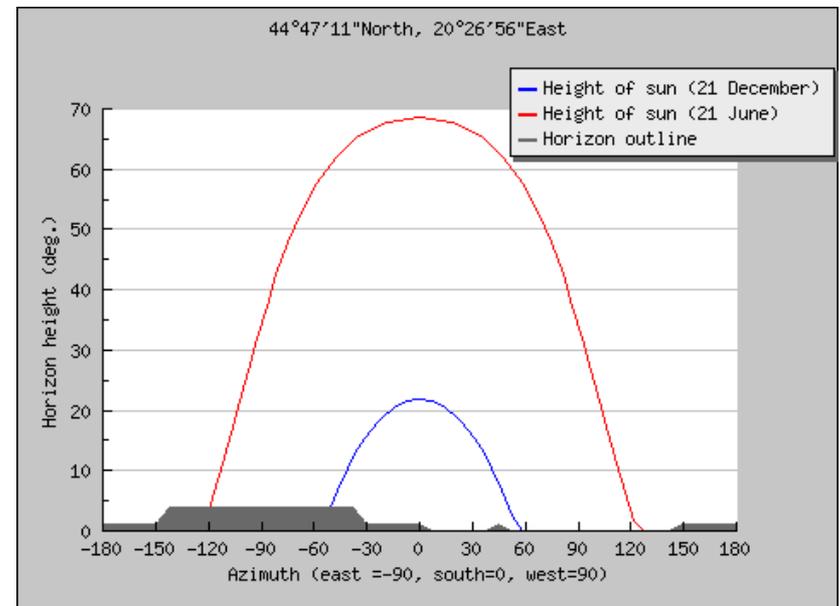
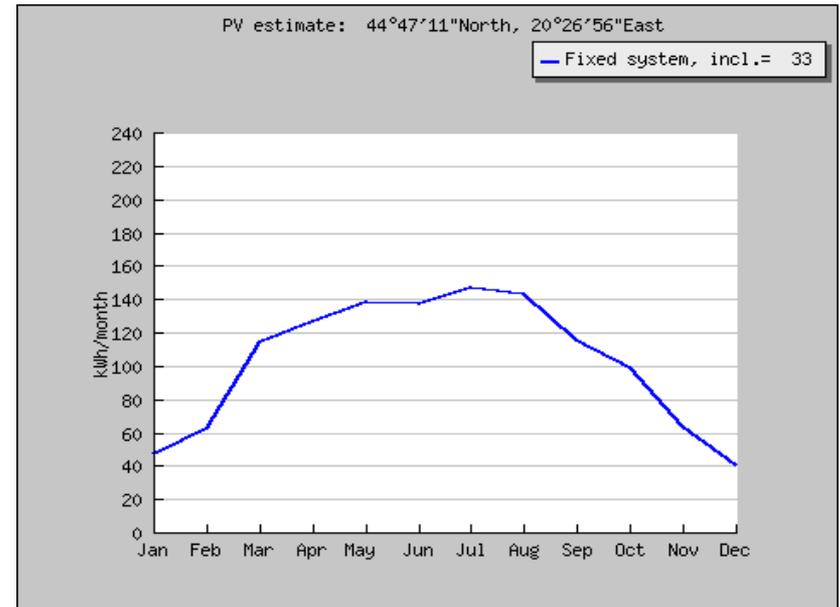
U zavisnosti od godišnjeg doba menja se optimalni nagib solarnih panela u odnosu na horizontalu

- Za letnji period optimalni nagib je oko 25 stepeni
- Za period zime optimalni nagib je oko 60 stepeni
- Najveća proizvodnja električne energije solarne elektrane na našem području je pri nagibu panela 33 stepena, orijentacija jug

Očekivana proizvodnja električne energije na godišnjem nivou na području Srbije

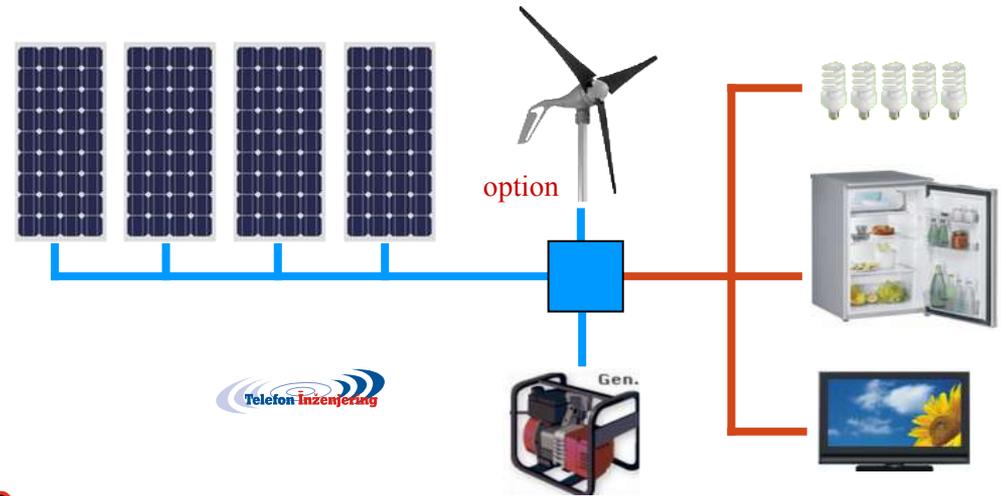
- 1kWp solarnih panela u proseku godišnje proizvede oko 1300kWh na području Srbije
- Najveća proizvodnja je u julu, oko 150kWh
- Najmanje proizvodnja je u decembru, oko 40kWh
- Potrebna površina krova za 1kWp solarnih panela je oko 7m²

Vrednost investicije u izgradnji solarnih sistema:

- Solarni off grid sistem za napajanje potrošača kao što su rasveta, TV, frižider – oko 1500 evra
- Solarna elektrana snage 10kW – oko 10.000 evra

Solarna elektrana snage 10kW zaradi godišnje oko 3000 evra, po subvencionisanim cenama. Period isplativosti ovakve investicije je oko 4 godine.

Primena solarnih sistema

Solarni sistemi za napajanje el. energijom objekata udaljenih od elektrodistributivne mreže

Povlen

Trebinje

Beograd

Zemun

Solarni sistemi za telekomunikacione objekte, gasna postrojenja, navodnjavanje

NIS

NIS

Kovačica

Beograd

Slankamen

Mladenovac

Solarne elektrane
Solarne elektrane

Beograd

St. Gallen

Niš

Čačak

Paraćin

Čortanovci

Telefon inženjering – Kompletno rešenje za energetska efikasnost

Telefon inženjering – Kompletno rešenje za energetska efikasnost

www.solarni-paneli.co.rs
www.solarni-paneli.co.rs

www.vetrogeneratori.co.rs
www.vetrogeneratori.co.rs

www.toplotne-pumpe.co.rs
www.toplotne-pumpe.co.rs

www.hidroturbine.co.rs
www.hidroturbine.co.rs

www.solarni-kolektori.co.rs
www.solarni-kolektori.co.rs

